Lietas Nr. C33329109
Lietas arhīva Nr. PAC-0167-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2014.gada 2.jūnijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Ozola
tiesneši N.Riņķis un R.Grāvelsiņš
ar sekretāru K.Merlaju,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. C/ prasībā pret AS „SEB banka" un /pers. D/ par vienošanās, ķīlas līguma un pirkuma līguma (izsoles ceļā) atzīšanu par spēkā neesošu, īpašuma tiesību atzīšanu un AS „SEB banka" pretprasībā pret /pers. C/ par parāda piedziņu sakarā ar /pers. C/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 23.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

/pers. C/ 2009.gada 9.jūnijā Rīgas rajona tiesā cēlusi prasību, vēlāk to grozījusi, atzīt starp /pers. C/ un AS „SEB banka" 2008.gada 27.jūnijā noslēgto vienošanos Nr.1 „Par grozījumiem 2005.gada 8.jūlija kredīta līgumā Nr.AK05749" par prettiesisku un spēkā neesošu no noslēgšanas brīža; atzīt starp /pers. C/ un AS „SEB banka" 2005.gada 8.jūlijā noslēgto ķīlas līgumu par spēkā neesošu; dzēst Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā atzīmi par aizliegumu un piedziņu, kā arī ķīlas tiesības un tās pamata ierakstu; atzīt /pers. E/ izsoles kārtībā veikto nekustamā īpašuma - dzīvokļa īpašuma Nr.44, /adrese/, pirkumu par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža, atzīt /pers. C/ īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu Nr.44, /adrese/.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2005.gada 8.jūlijā starp AS „SEB banka" kā aizdevēju un /pers. C/ kā aizņēmēju noslēgts kredīta līgums Nr.AK05749 (turpmāk - kredīta līgums), saskaņā ar kuru AS „SEB banka" izsniedza /pers. C/ aizdevumu 22 000 USD apmērā dzīvokļa īpašuma Nr.44, /adrese/, iegādei.

Saskaņā ar kredīta līguma 3.4.punktu aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņš noteikts 2008.gada 7.jūlijs, bet saskaņā ar 3.5.punktu termiņš aizdevuma atmaksāšanai pēc papildus vienošanās noteikts 2020.gada 7.jūlijs.

No kredīta līguma izrietošo saistību nodrošināšanai 2005.gada 8.jūlijā starp AS „SEB banka" kā ķīlas ņēmēju un /pers. C/ kā ieķīlātāju noslēgts ķīlas līgums Nr.AK05749/H-1 (turpmāk - ķīlas līgums), saskaņā ar kuru /pers. C/ ieķīlāja par labu AS „SEB banka" dzīvokļa īpašumu Nr.44, /adrese/, kadastra Nr./numurs A/.

Aizdevuma atmaksu /pers. C/ veica trīs gados, samaksājot procentus apmērā un kārtībā, kāda bija noteikta aizdevuma līguma 4.punktā un atmaksājot aizdevuma summu vairāk nekā 4 000 USD apmērā.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2008.gada 8.decembra lēmumu nolemts nodot bezstrīdus piespiedu izpildei /pers. C/ saistības pret AS „SEB banka" par parāda Ls 10479 piedziņu.

AS „SEB banka" Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2008.gada 8.decembra lēmumu iesniedza piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam Kalvim Dūrītim.

2009.gada 9.jūnijā prasītāja vērsās pie zvērināta tiesu izpildītāja, lūdzot atturēties no Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2008.gada 8.decembra lēmuma piespiedu izpildes, tomēr zvērināts tiesu izpildītājs 2009.gada 17.jūnijā veica pirmo un 2009.gada 11.septembrī otro dzīvokļa īpašuma Nr.44, /adrese/, izsoli, kurā augstāko cenu par nekustamo īpašumu nosolīja /pers. E/.

Ar Rīgas rajona tiesas tiesneses 2009.gada 22.septembra lēmumu nolemts apturēt saistību bezstrīdus piespiedu izpildi pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2008.gada 8.decembra lēmuma.

Ar zvērināta tiesu izpildītāja Kalvja Dūrīša 2009.gada 7.oktobra lēmumu nolemts izpildu lietvedību apturēt.

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2009.gada 7.oktobra lēmumu nolēma apstiprināt 2009.gada 11.septembra dzīvokļa īpašuma Nr.44, /adrese/, izsoles aktu un nostiprināt dzīvokļa īpašumu Nr.44, /adrese/, uz /pers. E/ vārda, ievedot viņu nekustamā īpašuma valdījumā.

Lēmumā norādīts, ka Rīgas rajona tiesas tiesneses lēmums nav pamats izsoles akta neapstiprināšanai, jo tas pieņemts pēc 2009.gada 11.septembra izsoles.

Ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2010.gada 8.aprīļa lēmumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 7.oktobra lēmums atstāts negrozīts.

Pēc tam, kad 2008.gada 19.novembrī AS „SEB banka" iesniedza Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu prasītāja uzzināja, ka 2008.gada 27.jūnijā starp AS „SEB banka" un /pers. C/ pilnvaroto personu noslēgta Vienošanās Nr.1 „Par grozījumiem 2005.gada 8.jūlija kredīta līgumā Nr.AK 05749" (turpmāk - Vienošanās Nr.1).

Ar Vienošanos Nr.1 grozīta aizdevumu procentu aprēķināšanas un atmaksas kārtība, aizdevuma lietošanas noteikumi un termiņi, kas aizstāti ar

aizdevuma atmaksāšanas noteikumiem, papildināta līguma sadaļa par saistību izpildes papildus nodrošinājumu.

Vienošanās Nr.1 pirmās daļas 4.2.punktā norādīts, ka aizdevuma pamatsummas atmaksas termiņš noteikts sākot no 2008.gada 25.oktobra katru mēnesi 25.datumā, bet pirmās daļas 4.4.punktā noteikts, ka aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņš ir 2008.gada 7.oktobris.

Līdztekus tam Vienošanās Nr.1 pirmās daļas 4.5.punkts satur noteikumus, ka aizdevuma atmaksāšanas termiņš pēc papildus vienošanās ir 2020.gada 7.jūlijs, kas nozīmē, ka 2008.gada 19.novembrī, kad atbildētāja iesniedza tiesā pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, vēl nebija iestājies saistību izpildes termiņš. Tādējādi atbildētājai nebija tiesību prasīt saistību bezstrīdus piespiedu izpildi, jo tā nebija izpildījusi ne kredīta līguma noteikumus par atkāpšanos no līguma, ne Vienošanās Nr.1 18.sadaļā paredzēto.

Vienošanos Nr.1 prasītāja nav parakstījusi. Kā redzams no Vienošanās Nr.1 prasītājas vārdā to parakstījusi pilnvarotā persona, nenorādot ne pilnvaru, ne kādu citu dokumentu, kas dotu tiesības trešajai personai slēgt vienošanos un parakstīties prasītājas vārdā.

Tādējādi saskatāms Civillikuma 1405.panta pārkāpums, kā rezultātā Vienošanās Nr.1 atzīstama par spēkā neesošu no noslēgšanas dienas. Vienošanās spēkā neesamība ir par pamatu tam, lai netiktu pildīts tiesas lēmums par saistību nodošanu bezstrīdus piespiedu izpildei, jo Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese lēmumu pamatoja ar Vienošanos Nr.1.

Atbildētājai/pers. E/ bija zināms un viņa nevarēja nezināt, ka prasītāja jau pirms pirmās izsoles iesniegusi Rīgas rajona tiesā prasību, kurā tiek apstrīdēts saistību izcelšanās pamats, tomēr, neskatoties uz to, /pers. E/ gan apgabaltiesā, gan Augstākajā tiesā lūdza tiesu apstiprināt viņas nosolītā nekustamā īpašuma izsoles aktu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1284., 1405., 1946.pantu un Civilprocesa likuma 406. un 633.panta trešo daļu.

Atbildētāja AS „SEB banka" paskaidrojumos norāda, ka 2005.gada 27.jūnijā starp AS „SEB banka" un /pers. C/ noslēgts kredīta līgums, kura otrās daļas 13.6.punktā noteikts, ja aizņēmējs līguma darbības laikā nav pārkāpis līguma noteikumus un nav iestājušies līguma 20.5.punktā un tā apakšpunktos minētie nosacījumi, aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņš tiek pakāpeniski pagarināts līdz līgumā noteiktajam termiņam aizdevuma atmaksāšanai pēc papildus vienošanās, katru reizi pusēm noslēdzot vienošanos par grozījumiem līgumā.

Saskaņā ar kredīta līguma otrās daļas 21.2.punktu aizņēmēja apliecina, ka pilnībā saprot līguma nosacījumus, tajā skaitā, kredīta līguma otrās daļas 13.6.punktu.

2008.gada 27.jūnijā starp AS „SEB banka" un /pers. C/, kuras vārdā saskaņā ar 2005.gada 15.februāra pilnvaru, kas reģistrēta Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Ilzes Metuzāles aktu un apliecinājumu reģistrā, rīkojās pilnvarniece /pers. G/, noslēgta Vienošanās Nr.1.

Saskaņā ar Civillikuma 2289.pantu ar pilnvarojuma līgumu pilnvarnieks uzņemas izpildīt pilnvaras devējam zināmu uzdevumu, bet pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu.

Prasītāja ar 2005.gada 15.februāra pilnvaru pilnvaroja /pers. G/ slēgt prasītājas vārdā līgumus ar tiesībām izdarīt tajos grozījumus un papildinājumus un lauzt tos, tajā skaitā parakstīt aizdevuma un ķīlas līgumus par kredīta summu un uz nosacījumiem pēc pilnvarnieka ieskatiem.

Pirms Vienošanās Nr.1 noslēgšanas AS „SEB banka" tika uzrādīts pilnvaras pirmais izraksts no zvērinātas notāres Ilzes Metuzāles notariālo aktu grāmatas, kuram saskaņā ar Notariāta likuma 102.pantu ir tāds pats spēks kā dokumenta oriģinālam.

AS „SEB banka" iepazinās ar pilnvaras saturu, pārbaudīja, ka tajā ietvertas tiesības slēgt līguma grozījumus un pie zvērinātas notāres noskaidroja, ka pilnvara nav atsaukta.

Tādējādi Vienošanās Nr.1 nav atzīstama par spēkā neesošu un saskaņā ar kredīta līguma otrās daļas 21.3.punktu jebkuri līguma grozījumi un papildinājumi kļūst par līguma neatņemamu sastāvdaļu, kas nozīmē, ka Vienošanās Nr.1 ir neatņemama līguma sastāvdaļa.

Saskaņā ar Vienošanās Nr.1 pirmās daļas 4.4.punktu aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņš tika pagarināts par trīs mēnešiem, nosakot 2008.gada 7.oktobri par aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu.

Saskaņā ar Vienošanās Nr.1 pirmās daļas 4.2.punktu pamatsummas maksājumi tika atlikti uz sešiem mēnešiem un pamatsummas maksājumi bija jāsāk maksāt ar 2008.gada 25.oktobri.

Vienošanās Nr.1 noteikumi nav uzskatāmi par nepareiziem un pretrunīgiem, jo tajā bija paredzēts, ka līdz aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņam, 2008.gada 7.oktobrim, prasītājai nebūs jāmaksā pamatsummas maksājumi un ja būtu noslēgta vēl viena papildus vienošanās, kas pagarinātu aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņu, prasītājai nebūtu jāmaksā pamatsummas maksājumi vēl trīs mēnešus.

Tā kā nekāda cita papildus vienošanās pēc 2008.gada 27.jūnija Vienošanās Nr.1 netika noslēgta, tad saskaņā ar Vienošanās Nr.1 pirmās daļas 4.4.punktu aizdevuma atmaksāšanas beigu termiņš bija 2008.gada 7.oktobris.

Ņemot vērā, ka prasītāja nepildīja savas saistības, AS „SEB banka" 2008.gada 13.novembrī vērsās Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā ar pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildi.

Atbildētāja/pers. E/ paskaidrojumos prasību neatzīst un lūdz to noraidīt, jo viņa ir labticīga ieguvēja. Patiesībai neatbilst prasītājas apgalvojumus, ka atbildētājai izsoles laikā bija zināms un viņa nevarēja nezināt, ka prasītāja apstrīdējusi saistību izcelšanās pamatu.

Ar Rīgas rajona tiesas 2010.gada 28.jūnija lēmumu lieta pēc piekritības nosūtīta Rīgas apgabaltiesai.

AS „SEB banka" cēlusi pretprasību piedzīt no /pers. C/ par labu AS „SEB banka" parādu 5 132,91 Ls, noteikt AS „SEB banka" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no aizdevuma pamatsummas.

Pretprasībā norādīts, ka saskaņā 2005.gada 8.jūlija kredīta līgumu, ar 2008.gada 27.jūnija Vienošanos par grozījumiem kredīta līgumā, AS „SEB banka" izsniedza /pers. C/ aizdevumu 22 000 USD apmērā nekustamā īpašuma Nr.44, /adrese/, iegādei.

Tā kā /pers. C/ nepildīja ar kredīta līgumu uzņemtās saistības, AS „SEB banka" 2008.gada 13.novembrī nosūtīja Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai pieteikumu par saistību bezstrīdus piespiedu izpildi Ls 10 479,14 apmērā.

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2008.gada 8.decembra lēmumu bezstrīdus piespiedu izpildei nodotas /pers. C/ saistības pret AS „SEB banka" par parāda Ls 10 479,14 piedziņu.

Lēmums tika nodots izpildei, kā rezultātā izsolē par Ls 6 950 tika pārdots saistības nodrošināšanai ieķīlātais nekustamais īpašums /adrese A/.

No summas, kas iegūta realizējot ķīlas priekšmetu, /pers. C/ parāda dzēšanai tika ieskaitīti Ls 5346,23, pilnā apmērā dzēšot līgumsodu Ls 382,23 apmērā, procentus Ls 152,76 apmērā, un pamatparāda daļu Ls 4811,24.

Līdz ar to neatmaksātā aizdevuma pamatsummas daļa sastāda Ls 5 132,91, ko lūdz piedzīt no /pers. C/ .

Pretprasība pamatota ar Civillikuma 1587., 1652., 1934., 1943., 1753. un 1756.pantu.

/pers. C/ paskaidrojumos AS „SEB banka" pretprasību neatzīst.

Norāda, ka tiesu izpildītājam nebija pamata ne novadīt prasītājai piederošā nekustamā īpašuma izsoli, ne veikt citas darbības šajā izpildu lietā, tajā skaitā, veikt darbības, kas saistītas ar izsolē iegūtās naudas summas sadalīšanu, jo tiesu izpildītājam bija jāņem vērā Rīgas rajona tiesas tiesneses 2009.gada 22.septembra lēmums, ar kuru apturēta saistību bezstrīdus piespiedu izpilde.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 23.maija spriedumu prasība noraidīta, apmierināta pretprasība.

Tiesa konstatējusi, ka nav strīda, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2008.gada 8.decembra lēmumu ir nodota bezstrīdus piespiedu izpildei parādnieces /pers. C/ saistība pret AS „SEB banka" par parāda Ls 10 479,14 apmērā piedziņu, piedzenot no /pers. C/ par labu AS „SEB banka" aizdevuma pamatsummu Ls 9 944,15 apmērā, procentus Ls 152,76 apmērā un līgumsodu Ls 382,23 apmērā. Lēmumā konstatēts, ka saistību izpildes termiņš ir iestājies 2008.gada 7.oktobrī, bet /pers. C/ saistības pret AS „SEB banka" nav izpildījusi.

Nav strīda, ka 2005.gada 8.jūlijā prasītājas un atbildētāja starpā noslēgts Kredīta līgums, saskaņā ar kuru atbildētājs izsniedza prasītājai aizdevumu 22 000 USD apmērā nekustamā īpašuma /adrese B/, iegādei, par aizdevuma un procentu atmaksas termiņu nosakot 2008.gada 7.jūliju, ka pēc papildus vienošanās aizdevuma atmaksas termiņš var tikt noteikts līdz 2020.gada 7.jūlijam.

Nav strīda, ka prasītājas saistību pret atbildētāju nodrošināšanai, 2005.gada 8.jūlijā, noslēgts Ķīlas līgums, saskaņā ar kuru prasītāja par labu atbildētājam ieķīlāja /adrese/.

Saskaņā ar Ķīlas līguma 5.2.punktu, prasītāja un AS „SEB banka" ir vienojušies, ka ķīlas ņēmējs realizē ķīlas tiesības, ja parādnieks nav izpildījis kādu no savām saistībām, kas izriet no pamatlīguma, t.i., iestājies parāda samaksas termiņš un parāds nav dzēsts. Puses apstiprinājušas, ka ir vienojušās par visiem līguma noteikumiem un ķīlas ņēmējs realizēs savas ķīlas tiesības uz nekustamo īpašumu bez citiem papildus paziņojumiem ieķīlātājam.

Tiesa atzinusi, ka tiek apstrīdēts fakts, ka 2008.gada 27.jūnijā starp prasītāju un atbildētāju AS „SEB banka" ir noslēgta Vienošanās Nr.1 „Par grozījumiem 2005.gada 8.jūlija Kredīta līgumā Nr.AK05749" un secinājusi, ka nav konstatēti apstākļi, kas varētu kalpot par pamatu 2008.gada 27.jūnija Vienošanās atzīšanai par spēkā neesošu.

Tiesa novērtējusi, ka patiesībai atbilst fakts, ka prasītāja šo vienošanos nav parakstījusi, jo no Vienošanās noraksta redzams, ka to prasītājas vārdā ir parakstījusi viņas pilnvarotā persona /pers. J/. Pilnvaru, kas apliecina /pers. J/ pilnvaras jebkura dzīvokļa īpašuma Rīgā iegādei ņemt kredītu jebkurā kredītiestādē pēc pilnvarnieka ieskatiem par jebkuru summu un uz jebkādiem nosacījumiem pēc pilnvarnieka ieskatiem, ieķīlāt jebkurā kredītiestādē jebkuru pilnvaras devējai piederošo dzīvokļa īpašumu Rīgā, pēc pilnvarnieka ieskatiem, slēgt pilnvardevējas vārdā līgumus ar tiesībām izdarīt tajos grozījumus un papildinājumus, un lauzt tos, tajā skaitā, noslēgt un parakstīt aizdevuma un ķīlas līgumus par kredīta summu un uz nosacījumiem pēc pilnvarnieka ieskatiem, saņemt kredītu, dzēst kredītu, parakstīt nostiprinājuma lūgumu hipotēkas nostiprināšanai un dzēšanai..., pārstāvēt pilnvaras devēju pārrunās ar kreditoru,... pārstāvēt pilnvaras devēju bankās..., prasītāja ir izdevusi /pers. J/ 2005.gada 15.februārī pie zvērinātas notāres un šī pilnvara ir reģistrēta Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Ilzes Metuzāles aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.1272.

Tiesa atzinusi, ka nav pierādījumu, ka uz 2008.gada 27.jūnija Vienošanās noslēgšanas brīdi, prasītāja būtu atsaukusi /pers. J/ izsniegto pilnvarojumu.

Tiesa atsaukusies uz Civillikuma 2289.pantu.

Atzinusi, ka apstākļi, ka Vienošanās ievaddaļa satur norādi, ka tā tiek slēgta AS „SEB banka" un aizņēmējas /pers. C/ starpā, bez norādes, ka /pers. C/ uz šīs Vienošanās noslēgšanas brīdi pārstāv pilnvarotā persona, bet Vienošanos ir parakstījusi /pers. C/ pilnvarotā pārstāve, nav atzīstams par tādu darījuma defektu, kas izņēmina darījuma spēku.

Spriedumā secināts, ka apstiprinās fakts, ka prasītāja /pers. C/ bija apveltījusi /pers. J/ ar pilnvarojumu prasītājas vārdā slēgt darījumus, kas atbilst 2008.gada 27.jūnija Vienošanās saturam, un nav pamatoti prasītājas iebildumi, ka viņa nav parakstījusi vienošanos.

Tiesa atzinusi, ka nepamatoti ir prasītājas iebildumi par Vienošanās nesaprotamiem un pretrunīgiem noteikumiem, jo pušu starpā slēgtais Kredīta līguma, kura tiesiskumu prasītāja nav apstrīdējusi, 1.daļas 3.4.punkts noteica aizdevuma atmaksas termiņu līdz 2008.gada 7.jūlijam, bet šī līguma 3.5.punkts noteica, ka aizdevuma atmaksas termiņš pēc papildus vienošanās var tikt pagarināts līdz 2020.gada 7.jūlijam.

2008.gada 27.jūnijā slēgta papildus vienošanās, saskaņā ar kuras 1.daļas 4.4.punktu aizdevuma atmaksas beigu termiņš noteikts 2008.gada 7.oktobris, bet ar 4.5.punktu noteikts, ka pēc papildus vienošanās šis termiņš var tikt pagarināts līdz 2020.gada 7.jūlijam.

Tiesa atzinusi, ka Vienošanās 1.daļas 4.2.punkts, kas nosaka, ka aizdevuma pamatsummas atmaksāšanas termiņš tiek noteikts, sākot no 2008.gada 25.oktobra, nav pretrunā ar pārējiem līguma nosacījumiem, jo arī šī līguma punkta noteikumiem attiecībā pret prasītāju tika piemērots labvēlības periods pamatsummas maksājumiem, kad kreditors pieļauj situācija, ka no aizņēmēja puses tiek maksāti tikai procentu maksājumi, paredzot, ka tiks slēgta vēl kāda vienošanās par parāda atmaksas termiņa pagarināšanu. Vienošanās 1.daļas 4.4.punkts konkrēti nosaka aizdevuma atmaksas

beigu termiņu, kuram iestājoties atbildētājs varēja prasīt no prasītājas saistību izpildi.

/pers. C/ nebija pamata paļauties uz to, ka saistību izpildes termiņš pēc Kredīta līguma ir 2020.gada 7.jūlijs, jo līgumā saistību izpildes galīgais termiņš bija noteikts vēl ātrāk nekā Vienošanās, un tas bija 2008.gada 7.jūlijs.

Ievērojot, ka nav konstatējami apstākļi 2008.gada 27.jūnija Vienošanās atzīšanai par spēkā neesošu, kā arī to, kad prasītāja nav apstrīdējusi pušu starpā 2005.gada 8.jūlijā noslēgto Kredīta līgumu, tiesa atzinusi, ka nav pamata ķīlas līguma atzīšanai par spēkā neesošu.

Tiesa atzinusi par nepamatotiem un noraidāmiem prasījumus par izsoles kārtībā veiktā nekustamā īpašuma /adrese A/, pirkuma atzīšanu par spēkā neesošu un īpašuma tiesību atzīšanu prasītājai uz nekustamo īpašumu.

Spriedumā norādīts, ka nekustamā īpašuma /adrese A/, izsoles tiesiskumu ir vērtējusi Rīgas apgabaltiesa. Ar 2009.gada 7.oktobra lēmumu civillietā Nr.C04313209 ir apstiprināts 2009.gada 11.septembra akts par /adrese/, pārdošanu izsolē, nostiprinot šo nekustamo īpašumu uz /pers. E/ vārda. Rīgas apgabaltiesas lēmums, pēc tā pārsūdzēšanas, ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2010.gada 8.aprīļa lēmumu ir atstāts negrozīts.

Spriežot par pretprasību, tiesa ir konstatējusi, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2008.gada 8.decembra lēmumu ir apmierināts AS „SEB banka" pieteikums par saistību piespiedu izpildi pret /pers. C/, nododot bezstrīdus piespiedu izpildei parādnieces /pers. C/ saistību pret AS „SEB banka" par parāda Ls 10 479,14 piedziņu. Lēmumā konstatēts, ka saistību izpildes termiņš ir iestājies 2008.gada 7.oktobrī, bet /pers. C/ saistības pret AS „SEB banka" nav izpildījusi. Ar lēmumu no /pers. C/ par labu AS „SEB banka" piedzīta aizdevuma pamatsumma Ls 9 944,15, procenti Ls 152,76 un līgumsods Ls 382,23.

Tiesa atzinusi, ka no /pers. C/ par labu AS „SEB banka" piedzenamā pamatparāda, procentu un līgumsoda summa ir noteikta ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu.

Lietā netiek apstrīdēts, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2008.gada 8.decembra lēmums nodots piespiedu izpildei, un tiesu izpildītājs ir pārdevis izsolē nekustamo īpašumu /adrese A/, pārdošanas rezultātā iegūti Ls 6 950.

AS „SEB banka" no izsolē iegūtās naudas summas, /pers. C/ parāda dzēšanai ir saņēmusi Ls 5 346,23, no kuriem Ls 382,23 ieskaitīti līgumsoda dzēšanai, Ls 152,76 ieskaitīti procentu dzēšanai, bet atlikušie Ls 4 811,24 ieskaitīti pamatparāda dzēšanai.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzinusi par pamatotu AS „SEB banka" atlikušās pamatparāda summas Ls 5 132,91 apmērā piedziņu no /pers. C/, jo saistību bezstrīdus piespiedu izpilde, atbilstoši Civilprocesa likuma 400.panta noteikumiem ir pieļaujama tikai šajā pantā norādītajos gadījumos. AS „SEB banka" ir izmantojusi Civilprocesa likuma 400.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības saistību bezstrīdus piespiedu izpildes kārtībā saņemt daļēju apmierinājumu saistību izpildes nodrošināšanai nodibinātās hipotēkas apmērā. Pie apstākļiem, kad no nekustamā īpašumu, uz kuru nostiprināta hipotēka, pārdošanas izsolē iegūtā naudas summa nesedza visu parāda apmēru, AS „SEB banka" saglabājas tiesības pārējo parāda daļu pieprasīt no parādnieces vispārējā prasības kārtībā.

Prasītāja/pers. C/ iesniegusi apelācijas sūdzību par spriedumu, kurā norādīts, ka 2011.gada 10.maijā prasītāja iesniedza Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā lūgumu pieaicināt kā trešo personu /pers. L/, kurš kopš 2005.gada 21.jūlija, kad starp /pers. C/ un /pers. L/ noslēgts strīdus īpašuma lietojuma līgums, lieto, apsaimnieko, uztur un mīt šajā dzīvoklī.

Neraugoties uz to, ka viena no atbildētājām piekrita prasītājas izteiktajam lūgumam, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija /pers. C/ pieteikto lūgumu noraidīja, fiksējot savu lēmumu 2011.gada 10.maija tiesas sēdes protokolā.

Šāda tiesas darbība uzskatāma par nepareizu un neatbilstošu Civilprocesa likuma 5. un 230.pantam, jo neatkarīgi no lēmuma formas, tiesai bija lēmumā jānorāda motīvi, bet Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija lēmumu pieņēma bez jebkādiem motīviem un pamatojuma.

Tā kā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 23.maija spriedums attiecās arī uz /pers. L/, tad saskaņā ar Civilprocesa likuma 427.panta pirmās daļas 4.punktu tas atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā.

Tiesa pārkāpusi prasītājas tiesības, kuras paredzētas Civilprocesa likuma 15. un 74.pantā, jo liegusi prasītājai piedalīties lietas izskatīšanā.

2011.gada 10.maijā tiesa izskatīja /pers. C/ prasību bez viņas klātbūtnes, lai gan prasītāja 2011.gada 10.maijā pieteiktajā lūgumā bija lūgusi bez viņas klātbūtnes izskatīt tikai jautājumu par trešās personas pieaicināšanu.

Tāpat par tiesas sēdi 2011.gada 23.maijā prasītājai netika paziņots. Civilprocesa likuma 54.pants nosaka, ka lietas dalībniekus aicina uz tiesu, savlaicīgi paziņojot par tiesas sēdes vai atsevišķas procesuālas darbības laiku un vietu. Lietas dalībniekus aicina uz tiesu ar pavēsti, ja personas dzīvesvieta norādīta pieteikumā.

Spriedums atceļams, jo tiesa pārkāpusi procesuālo tiesību normu, kas nosaka pienākumu paziņot lietas dalībniekiem par tiesas sēdes laiku un vietu.

Spriedums neatbilst Civilprocesa likuma 193.pantam, jo satur divas motīvu daļas, iztrūkstot rezolutīvajai daļai, kā arī sprieduma ievaddaļā nav norādīti lietas dalībnieki, kuri piedalījās 2011.gada 23.maija tiesas sēdē.

Tāpat kā būtisks trūkums uzskatāma tiesas atziņa attiecībā uz pušu starpā noslēgto Vienošanos Nr.1.

Tiesa atzina, ka pušu starpā noslēgtā kredīta līguma pirmās daļas 3.4.punkts noteica aizdevuma atmaksas termiņu līdz 2008.gada 7.jūlijam, bet šī līguma 3.5.punkts noteica, ka aizdevuma atmaksas termiņš pēc papildus vienošanās var tikt pagarināts līdz 2020.gada 7.jūlijam. Ņemot vērā iepriekš minēto, 2008.gada 27.jūlijā slēgta papildus vienošanās, saskaņā ar kuras pirmās daļas 4.4.punktu aizdevuma atmaksas beigu termiņš noteikts 2008.gada 7.oktobris, bet ar 4.5.punktu noteikts, ka pēc papildus vienošanās termiņš var tikt pagarināts līdz 2020.gada 7.jūlijam.

Tāpat tiesa atzina, ka Vienošanās Nr.1 pirmās daļas 4.2.punkts, kas nosaka, ka aizdevuma pamatsummas atmaksāšanas termiņš tiek noteikts sākot no 2008.gada 25.oktobra, nav pretrunā pārējiem līguma nosacījumiem, jo arī ar šī līguma noteikumiem attiecībā pret prasītāju tiek piemērots labvēlības periods pamatsummas maksājumiem, kad kreditors pieļauj situāciju, kad no aizņēmēja puses tiek maksāti tikai procentu maksājumi, paredzot, ka tiks slēgta vēl kāda vienošanās par parāda atmaksas termiņa pagarināšanu.

Tomēr, jau sagatavojot un parakstot kredīta līgumu prasītājai tika apgalvots, ka līgumā norādītais aizdevuma atmaksas beigu termiņš, 2008.gada 7.jūlijs, nav galīgs, jo galīgais aizdevuma atmaksas beigu termiņš būs noteikts pēc trīs gadu notecējuma 2008.gada jūlijā, noslēdzot papildus vienošanos un tas būs 2020.gada 7.oktobris.

Kā savstarpēji izslēdzoši uzskatāmi Vienošanās Nr.1 pirmās daļas 4.4.punktā noteiktais aizdevuma (ne procentu) atmaksas termiņš 2008.gada 7.oktobris un pirmās daļas 4.2.punktā noteiktais termiņš 2008.gada 25.oktobris, kad jāsāk atmaksāt aizdevums.

Tiesa, neievērojot prasītājas argumentus, norādīja, ka Vienošanās Nr.1 pirmās daļas 4.4.punkts konkrēti nosaka aizdevuma atmaksas beigu termiņu, kuram iestājoties atbildētāja varēja prasīt no prasītājas saistību izpildi un prasītājai nebija pamata paļauties uz to, ka saistību izpildes termiņš pēc kredīta līguma ir 2020.gada 7.jūlijs, jo līgumā saistību izpildes galīgais termiņš noteikts vēl ātrāk nekā vienošanās un tas bija 2008.gada 7.jūlijs.

2008.gada 8.jūlija kredīta līgums beidzis savu darbību un nav skaidrs, kādi likumdošanas akti vai citi normatīvo aktu noteikumi dod pamatu AS „SEB banka" izvirzīt prasības saskaņā ar šo līgumu un tiesai tās apmierināt.

Tiesa spriedumā norādījusi, ka lietas izskatīšanas gaitā apstiprinājies fakts, ka /pers. C/ bija apveltījusi /pers. J/ ar pilnvarojumu prasītājas vārdā slēgt darījumus, kas atbilst 2008.gada 27.jūnija Vienošanās Nr.1 saturam un līdz ar to nav pamata prasītājas iebildumiem, ka viņa vienošanos nav parakstījusi.

Likums uzliek tiesai pienākumu, taisot spriedumu vadīties pēc materiālo un procesuālo tiesību normām.

AS „SEB banka" līdz ar prasības pieteikuma paskaidrojumiem tiesai iesniegusi pilnvaras, ar kuru /pers. C/ pilnvaro /pers. J/, kopiju, kura nav noteiktā kārtībā apliecināta noraksta veidā.

Spriedumā noteiktas AS „SEB banka" tiesības, sākot ar 2011.gada 23.maiju līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas Ls 5 132,91.

Tiesa nav devusi pamatojumu šādam prasījumam un tā apmierināšanas iespējai. Ja, piemēram, samaksājot piedzīto summu Ls 5 132 apmērā gadu prasītāja nebūs maksājusi Ls 0,91, tad saskaņā ar tiesas spriedumu procentu veidā par nesamaksāto summu nāktos maksāt Ls 307,71, kas ir netaisnīgi.

Tajā pašā laikā no sprieduma redzams, ka prasītājas prasījumi vērtēti vienpusīgi, īpašu nozīmi piešķirot atbildētājas pretprasībai un paskaidrojumiem, un tiem radot īpašu stāvokli.

Tiesas sēdē prasītājas /pers. C/ pārstāve zv. advokāte Ināra Endziņa uzturēja apelācijas sūdzību un prasību uz tajās norādītajiem argumentiem.

Atbildētājas AS „SEB banka" pārstāve /pers. M/ neatzina apelācijas sūdzību un uzturēja pretprasību

Atbildētāja/pers. D/ neatzina apelācijas sūdzību.

Motīvu daļa

Novērtējusi lietas dalībnieku paskaidrojumus, apelācijas sūdzības argumentus kopsakarā ar rakstveida pierādījumiem Civillietu tiesu palāta uzskata, ka prasība ir noraidāma, bet pretprasība apmierināma.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesu palāta atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 23.maija spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai pievienojas apgabaltiesas motivācijai spriedumā.

Nav pamatoti apelācijas sūdzības argumenti, ka lēmums, ar kuru tiesa noraidījusi prasītājas /pers. C/ lūgumu pieaicināt lietā kā trešo personu /pers. L/, nav motivēts.

Kā redzams no 2011.gada 10.maija tiesas sēdes protokola (l.l. 15, II sējums), tiesa, noraidījusi lūgumu par trešās personas pieaicināšanu, jo atzinusi, ka spriedums lietā nevar skart /pers. L/ intereses.

Civillietu tiesu palāta nepiekrīt apelācijas sūdzībā norādītajam, ka pārkāptas prasītājas tiesības, jo viņai par tiesas sēdi nav paziņots, liegts piedalīties tiesas sēdē.

No 2011.gada 10.maija tiesas sēdes protokola (l.l. 15, II sēj.), uzziņas lapas (l.l.1, I sēj.), tiesu informatīvās sistēmas redzams, ka prasītājai /pers. C/ par lietas izskatīšanas laiku un vietu pienācīgi paziņots- 2011.gada 11.aprīlī nosūtīta pavēste par tiesas sēdi 2011.gada 10.maijā, 2011.gada 13.maijā nosūtīta pavēste par tiesas sēdi 2011.gada 23.maijā. Tiesas sēdē 2011.gada 10.maijā tiesa konstatējusi, un pamatoti atzinusi, ka prasītājas neierašanās atzīstama par neattaisnojošu.

Civilprocesa likuma 193.pants nosaka, ka spriedums sastāv no ievaddaļas, aprakstošās daļas, motīvu daļas un rezolutīvās daļas.

Rezolutīvajā daļā norāda tiesas nolēmumu par prasības pilnīgu vai daļēju apmierināšanu vai par tās pilnīgu vai daļēju noraidīšanu un sprieduma būtību. Turklāt, norāda, kam un kādā apmērā maksājami tiesāšanās izdevumi, sprieduma labprātīgas izpildes termiņu, ja tiesa tādu noteikusi, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu un kārtību, kā arī pilna sprieduma sastādīšanas datumu.

No pārsūdzētā sprieduma redzams, ka tas satur ievaddaļu, aprakstošo daļu, motīvu daļu un rezolutīvo daļu, ko tiesa, kļūdaini nosaukusi par motīvu daļu, lai gan tā pēc satura atbilst sprieduma rezolutīvajai daļai, līdz ar to nav pamatots apelācijas sūdzības arguments par pirmās instances spriedumā iztrūkstošu rezolutīvo daļu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 193.panta trešajai daļai sprieduma ievaddaļā norāda, ka spriedums taisīts Latvijas Republikas vārdā, kā arī sprieduma taisīšanas laiku, tās tiesas nosaukumu, kas taisījusi spriedumu, tiesas sastāvu, tiesas sēdes sekretāru, lietas dalībniekus un strīda priekšmetu.

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 23.maija sprieduma ievaddaļā ir norādīti lietas dalībnieki /pers. C/, AS „SEB banka" un /pers. E/.

Nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments, ka sprieduma ievaddaļā jānorāda dalībnieki, kas piedalās tiesas sēdē 2011.gada 23.maijā. Atbilstoši Civilprocesa likuma 193.panta noteikumiem, spriedumā lietas dalībnieki ir norādīti.

Civillietu tiesu palāta atzīst, ka pārējiem apelācijas sūdzībā ietvertajiem motīviem pirmās instances tiesa savā spriedumā devusi pamatotu vērtējumu.

Apelācijas sūdzība nesatur argumentus, kas varētu būt citādam apstākļu, kas ir prasības noraidīšanas un pretprasības apmierināšanas pamatā, vērtējumam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta sesto daļu noraidot prasību, ir atceļams piemērotais prasības nodrošinājums.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai no /pers. C/ piespriežami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 44,05 EUR valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu tiesa nosaka termiņu sprieduma izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432. - 434.pantiem, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

n o s p r i e d a

/pers. C/ prasību pret AS „SEB banka" un /pers. D/ par 2008.gada 27.jūnija Vienošanās Nr.1 „Par grozījumiem 2005.gada 8.jūlija Kredīta līgumā Nr.AK05749" atzīšanu par spēkā neesošu, 2005.gada 8.jūlija Ķīlas līguma AK05749/H-1 atzīšanu par spēkā neesošu, aizlieguma un piedziņas atzīmju dzēšanu zemesgrāmatā, pirkuma līguma (izsoles kārtībā) atzīšanu par spēkā neesošu un īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu - dzīvokli Nr.44, /adrese/, kadastra numurs /numurs B/- noraidīt.

Pretprasību apmierināt -piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu AS „SEB banka", reģistrācijas numurs 40003151743, parādu 7303.47 EUR (septiņi tūkstoši trīs simti trīs *eiro* , 47 *centi*) un tiesāšanās izdevumus 363,44 EUR (trīs simti sešdesmit trīs eiro, 44 centi).

Noteikt AS „SEB banka" tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 44,05 EUR (četrdesmit četri *eiro*, 05 *centi*) valsts ienākumos.

Atcelt ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 21.jūlija lēmumu noteikto prasības nodrošinājumu ierakstīt aizlieguma atzīmi- aizliegumu atsavināt vai apgrūtināt ar lietu tiesībām nekustamo īpašumu /adrese/ kadastra Nr./numurs A/, Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodalījumā Nr.25671 44.

Atcelt ar Rīgas rajona tiesas tiesnese s 2009.gada 22.septembra lēmumu noteikto prasības nodrošinājumu apturēt saistību bezstrīdus piespiedu izpildi pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2008.gada 8.decembra lēmuma lietā Nr.3-12/4306.

Atcelt ar Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2012.gada 31.maija lēmumu noteikto prasības nodrošinājumu atlikt Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.54 zvērināta tiesu izpildītāja Kaspara Selecka piespiedu izpildu darbības, kas saistītas ar nekustamā īpašuma dzīvokļa īpašuma Nr./adrese/, kadastra Nr./numurs A/, pārdošanu izsolē.

Noteikt termiņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentam 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 14.jūlijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese	(paraksts)	I. Ozola
Tiesnesis	(paraksts)	N.Riņķis
Tiesnesis	(paraksts)	R.Grāvelsiņš

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu tiesu palātas tiesnese I.Ozola
Rīgā 2014.gada 14.jūlijā